

ZÁPIS

z porady profesionálních knihoven okresu Zlín konané dne 16. března 2016 v Krajské knihovně Františka Bartoše ve Zlíně

Přítomni: S. Bravená, J. Dorňáková, Mgr. R. Jarková, J. Kapustová, Mgr. G. Klabačková, Mgr. B. Krejčířková, Mgr. P. Nášel, K. Sobotíková, DiS., H. Zvoníčková
PhDr. Z. Friedlová, PhDr. Z. Svobodová, Mgr. J. Trnčáková

Omluveny: T. Heinzová, S. Ondrášová. Ing. J. Tomancová

Informace z jednání Ústřední knihovnické rady, SKIP, PhDr. Z. Friedlová

- Na výjezdním jednání ÚKR 22. února 2016 se projednávala nová koncepce knihovnictví. Bude v ní méně priorit, některé stávající budou spojeny dohromady. V dubnu bude probíhat připomínkováání. Priority: digitalizace (zpřístupnění dokumentů na místě samém, autorský zákon), Centrální portál knihoven, vzdělávání knihovníků, knihovny jako komunitní centra, novela knihovního zákona ...
- Snaha obnovit program na obnovu/rekonstrukci knihoven. Letos byl spuštěn dotační program v Jihomoravském kraji.

- Valná hromada regionální organizace SKIP Velká Morava proběhla 9. března v Brně.
- Ve dnech 14. – 16. 6. proběhne Valná hromada SKIP ČR (15. 6.) a odborná konference v Hradci Králové, odborná část bude tematicky zaměřena na architekturu knihoven.
- Bude se projednávat změna hlasovacích práva kolektivních členů (cca 800 individuálních členů, 1 000 kolektivních).
- 25. 5. – zájezd regionu SKIP Velká Morava do Bratislavy (odjezd pravděpodobně z Vyškova a Brna).
- **Malé regionální projekty SKIP** – více viz <http://www.knihkm.cz/skip-velka-morava/aktivity.html>, přijímání žádostí do 10. 5. 2016.

Statistika za rok 2015, PhDr. Z. Svobodová

V okrese Zlín žilo v roce **2015** podle podkladů ze zaslaných statistických výkazů **190 942 obyvatel**. **Celkový počet registrovaných čtenářů** v knihovnách okresu Zlín byl **31 745**, z toho bylo **8 489 čtenářů do 15 let**. Krajská knihovna má celkem **14 607 registrovaných čtenářů** (o 150 méně než v roce 2014). Z tohoto počtu je **2 584 registrovaných čtenářů do 15 let**, tj. **o 70 méně**. V **profesionálních knihovnách** klesl počet registrovaných čtenářů o **247** na celkových **11 491**; o **55** stoupl počet registrovaných čtenářů do 15 let na celkových **3 864**. V **neprofesionálních knihovnách** klesl počet čtenářů o **80** na **5 647**; o **3** klesl počet registrovaných čtenářů do 15 let na celkových **2 041**.

Okres Zlín	2014	2015	rozdíl 2014/2015
Návštěvníci celkem	1 441 624	1 471 426	29 802
Fyzické návštěvy	580 221	566 091	-14 130
Z toho návštěvníci internetu (v knihovně)	63 416	58 494	-4 922
Návštěvníci on-line služeb	861 403	905 335	43 932
Počet návštěv webové stránky knihovny	684 794	672 112	-12 682

Počet návštěvníků v knihovnách okresu byl celkem **1 471 426**, což je o **29 802** více než v roce 2014. Do **krajské knihovny** zavítalo o **56 395** návštěvníků více než v roce 2014, tj. **1 056 906**. U **profesionálních knihoven** došlo ke snížení celkového počtu návštěvníků o **18 386** na **328 006**. U **neprofesionálních knihoven** došlo ke snížení o **8 207** na **86 514**.

Návštěva webových stránek zaznamenala ve zlínském okrese oproti roku 2014 pokles o **12 682** na **672 112**. Nárůst zaznamenaly pouze webové stránky **profesionálních knihoven**, a to o **23 704** na celkem **197 934** návštěv. O **30 868** klesl počet návštěv u **neprofesionálních knihoven** na celkem **209 831**, a o **5 518** u **krajské knihovny** na celkem **264 347**. Stoupl celkový počet vstupů do on-line katalogů knihoven, a to o **10 707** na celkový počet **900 539**. Do elektronického protokolu vstoupilo celkem **123 995** uživatelů, tedy o **2 420** méně než v roce 2014.

Knihovny zlínského okresu dosáhly celkem **1 798 151** **výpůjček** (o **132 681** méně než v roce 2014), z toho bylo **209 506** výpůjček **periodik** (o **8 278** méně) a **808 902** **prolongací** (o **62 576** méně). V **krajské knihovně** klesly výpůjčky oproti roku 2014 o **110 444** (celkem 1 146 532). Pokles může být způsoben omezením provozu Ústřední knihovny v letních měsících kvůli opravě podlah. V **profesionálních** knihovnách došlo ke **snížení** výpůjček o **19 797** (celkem **519 979** výpůjček), v **neprofesionálních knihovnách** o **2 440** (celkem **131 640** výpůjček). V **profesionálních** knihovnách byl zaznamenán pokles u všech typů literatury. U **neprofesionálních** knihoven nedošlo k poklesu u naučné literatury pro dospělé, která zaznamenala nárůst o **16**, a u beletrie pro dospělé, která stoupla o **1 636**. V krajské knihovně byl zaznamenán nárůst u výpůjček periodik o **1 478**, počet výpůjček ostatních typů literatury klesl.

Knihovní fond knihoven zlínského okresu byl v roce 2015 **doplněn o 32 091** svazků knih a dalších druhů dokumentů (multimediálních dokumentů CD-ROM, zvukových dokumentů), což je o **449** méně než v minulém období. Do přírůstku knihovního fondu krajské knihovny byl započítán i roční **přírůstek výměnného fondu 2 800** knihovních jednotek, což je o **431** knihovních jednotek méně než v roce 2014). **Úbytek** knihovního fondu v roce 2015 činil **14 234** svazků (o **2 214** méně než v roce 2014).

Celkové náklady na pořízení knihovního fondu v okrese Zlín činily **5 332 821 Kč** (o **236 527 Kč** více než v roce 2014). U **profesionálních** knihoven došlo ke snížení nákladů na pořízení knihovního fondu o **5 255 Kč** na celkových **1 567 705 Kč**. U **neprofesionálních knihoven** vzrostly náklady na knihovní fond o **57 717 Kč** na **885 882 Kč**. U **krajské knihovny** došlo k nárůstu nákladů o **214 065 Kč**

na **2 879 234 Kč**. Ačkoliv loni došlo k nárůstu finančních prostředků na nákup knihovního fondu, krajská knihovna stále nedosahuje úrovně z roku 2013.

Náklady na pořízení periodik vzrostly celkem o **39 706 Kč**. Nárůst zaznamenaly **profesionální** knihovny o **42 724 Kč** na celkem **284 074 Kč**. **Pokles nastal u krajské** knihovny o **2 826 Kč** na celkem **261 771 Kč**. **Neprofesionální** knihovny daly na pořízení periodik celkem **87 521 Kč**. Celková suma na pořízení periodik za okres Zlín byla **633 366 Kč**.

	2014	2015	rozdíl 2014/2015
Knihovní fond	1 042 486	1 060 343	17 857
Uživatelé	32 222	31 745	-477
Uživatelé do 15 let	8 507	8 489	-18
Fyzické návštěvy	580 221	566 091	-14 130
Výpůjčky	1 930 832	1 798 151	-132 681

K zápisu přiloženy grafy, vyhodnocení standardů a prezentace statistických výsledků.

Nabídka vzdělávacích kurzů pro knihovníky v 1. pololetí 2016, Mgr. Z. Vrtalová

Kurzy realizované s podporou Ministerstva kultury ČR z dotačního programu Mimoškolní vzdělávání knihovníků – VISK 2

- **Užitečné volně dostupné on-line nástroje pro knihovníky, 21. 4. 2016, sál C, 8.30–13.00, zdarma.**
- **Bezpečnost na Internetu, 28. 4. 2016, sál C, 8.30–13.00, zdarma.**
- **Jak na dotazníky? 24. 5. 2016, 8.30–13.00, sál C, zdarma.**

Ostatní kurzy pro knihovníky

- **Kritická bilance polistopadové české literatury, 30. 3. 2016, sál B, 10.00–13.00, vložné 75 Kč.**
- **O psaní, překládání a PEN klubu, 5. 5. 2016, sál B, od 9.00, zdarma.**
- **Informační věda a knihovnictví ve službách finanční a ekonomické gramotnosti aneb Svět obchodních informací a práce s ekonomickými databázemi 12. 5. 2016, sál C, 10.00 – 15.00, případné vložné bude upřesněno.**
- **Dětské čtenářství a dyslexie, 18. 5. 2016, 9.00 – 16.00, sál B, vložné 40 Kč.**
- **Dílna čtení pro pedagogy a knihovnice s knihami, které byly oceněné v rámci prestižní ceny ZLATÁ STUHA 2015 (2016), v rámci Literární zóny Filmfestu.**
- **Knihovnické minimum, 26.5, 2. 6., 9.6 a 16. 6. 2016, výše kurzovného bude upřesněna.**

eBadatelna Zlínského kraje, Mgr. V. Takácsová

<https://ebadatelna.zlkraj.cz/>

- Portál nabízí možnost vyhledávat dokumenty nebo sbírkové předměty na základě fulltextového vyhledávání, zadaného časového období nebo dle zařazení do kategorií např. Knihy, Mapy apod. V rámci legislativních podmínek, platného znění Autorského zákona, určujícího možnosti pro zveřejnění a zpřístupnění obsahu veřejnosti nabízí

portál eBadatelna různé možnosti prohlížení, stažení dokumentu, jeho export do formátu PDF.

- Registrovaným uživatelům portál nabízí rozšířené funkce jako např. možnost vytvářet si skupiny oblíbených dokumentů, mailovou komunikaci přímo s kurátorem, který vybraný dokument či předmět zveřejnil.
- **Zapojené instituce:** Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum regionu Valašsko, Muzeum Kroměřížska, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, Hvězdárna Valašské Meziříčí.

Rozečti se, Včelka, Mgr. M. Ďurkáč

<http://knihovna.rozectise.cz/>

- Online přístupná aplikace, pomocí které si její uživatel zlepšuje své čtenářské schopnosti a učí se dovednosti rychlého čtení. Krajská knihovna nabízí tuto aplikaci svým uživatelům zdarma.
- Aplikace nabízí uživateli 20 předem připravených lekcí, které mají za úkol zvyšovat výkonnost zraku a mozku a tím rozvíjet dovednost rychlého čtení.
- Každá z lekcí se věnuje těmto problematikám:
 - o Rozšiřování zrkového rozpětí.
 - o Snižování počtu očních fixací na řádku.
 - o Zvyšování rychlosti čtení s porozuměním.
- Verze, kterou svým čtenářům nabízí knihovna se v několika bodech liší od verze pro soukromé účely jednotlivých uživatelů. Jedná se zejména o tyto rozdíly:
 - o Knihovní verze je zdarma.
 - o Uživatelé nepracují s aplikací prostřednictvím vlastních uživatelských účtů, ale prostřednictvím společného uživatelského účtu knihovny. Z toho vyplývá, že aplikace uživateli nezaznamenává postup mezi lekcemi. Musí si tedy pamatovat úroveň, na které při minulém procvičování skončil.
 - o Uživatel knihovní verze neobdrží po úspěšném splnění 14 lekcí certifikát absolventa.
- Cena samostatné verze pro studenty je 795 Kč, plná cena plné verze aplikace je 1590 Kč.

<https://www.vcelka.cz/cs/>

<https://www.vcelka.cz/vcelka-pro-knihovny>

- Pro knihovny v celé ČR je aplikace Včelka k dispozici ve speciální verzi zdarma tak, aby kdokoliv z dětských čtenářů mohl na počítači v knihovně Včelku vyzkoušet nebo i déle používat a zlepšit si tak své čtení.
- Pokud má knihovna zájem zpřístupnit svým čtenářům Včelku, stačí napsat na knihovny@vcelka.cz a obratem pošlou instrukce k aktivaci profilu.

Informace zástupců knihoven (výběr)

Brumov, S. Bravená

- RF: Nákup Návojná a Nedašov, revize v Nedašově bude pravděpodobně ve 2. čtvrtletí.
- Akce: Japonsko s J. Márou, Grafologie, *Noc s Andersenem*, ...

Fryšták, Mgr. P. Nášel

- RF: Probíhají nákupy a zpracování knih.
- Ostrata: špatná komunikace s knihovnicí. Bude potřeba řešit.
- Lukov: problémy s Claviem, nefunguje vše, jak by mělo. Řeší se.
- Fryšták: spolupráce s projektantem a začátek jednání o stěhování knihovny do větších prostor.
- Zájem o půjčování audioknih, v knihovně proběhne natáčení vlastních audioknih autorsky volných děl.
- Rok 2016 – výročí 660. let od první písemné zmínky o Fryštáku. Bude vydána publikace *Fryštská farnost*.
- Akce: provedený cyklus přednášek o Alzheimerově chorobě, *Den pro Čtyřlístek*, spolupráce s Českým rozhlasem Brno, ...

Otrokovice, Mgr. R. Jarková

- Probíhá zápis knih Tlumačova a aktualizace na Hostišové.
- VISK 3 získaly knihovny v Machové a Mysločovicích.
- Akce: výstavy na pobočce Baťov (paličkování, Velikonoce), výstavy ve foyer městského úřadu, dramaturgie pohádek pro MŠ, beseda s fyzioterapeutem V. Šenkýřem, *Noc s Andersenem*, beseda s Věrou Kramářovou o Františku Omelkovi, se Zuzanou Bubílkovou,...
- Jako dobrá inspirace pro besedy doporučena [databanka](#) Knihovny Jiřího Mahena v Brně.

Slavičín, Mgr. G. Klabačková

- Probíhá zpracování nových knih, aktualizace webů. Bohuslavice nad Vlčíma mají nový facebook.
- Všechny obecní knihovny v regionu i pobočky městské knihovny půjčují přes AVS.
- Akce: večer s J. Holcmanem, J. Náhlovským a slováckými písněmi, spolupráce s Českým rozhlasem Brno, *Japonské putování*, spolupráce s handicapovanými a jejich začlenění do besed s běžnými uživateli, Univerzita třetího věku, *Čína – Uprostřed země středu*, bohatý program pro děti během jarních prázdnin,...

Slušovice, J. Kapustová

- Probíhá revize, aktualizace a vyřazování v Neubuzi.
- Slušovice: VISK 3 na pořízení programu Verbis.
- **Akce:** *S Večerníčkem za pohádkou*, besedy o Astrid Lindgrenové, zapojení do *Kabelkového veletrhu*...
- Příprava 11. setkání starostů obcí a knihovníků okresu Zlín.

Štítná, H. Zvoníčková

- Chystá se revize v Rokytnici.
- Štítná: dokončuje se revize. V roce 2016 proběhne změna knihovnice.

- Akce: výstava ke Karlu IV, *Sladké kváskování*,...

Valašské Klobouky, J. Dorňáková

- Metodické návštěvy již proběhly v Újezdu, Drnovicích, Vlachově Lhotě a Tichově. Knihovny byly navštíveny v jejich půjčovni době.
- V Újezdu dokončena revize. Probíhá revize ve Vysokém Poli, nachystáno 5-6 beden na vyřazení.
- Probíhá zpracování nových knih.
- Během jarních prázdnin prodloužena otevírací doba městské knihovny.
- Akce: beseda s Z. Bubílkovou, Ivo Odehnalem, *Medový kroužek*, [Jaká je pravá tvář islámu](#), besedy o Jaroslavu Seifertovi, Univerzita třetího věku, spolupráce s Českým rozhlasem Brno ...

Jižní Svahy, K. Sobotíková, DiS.

- Probíhá zpracování knih pro šest obecních knihoven. Začala revize v Březnici, ještě před revizí si knihovnice vyřadila asi 1 600 knih, probíhá zároveň i aktualizace.
- Lípa: během května nebo června proběhne stěhování do nových prostor ve zrekonstruované sokolovně.
- Na přelomu roku proběhla rekonstrukce skladu v obvodní knihovně.
- Akce: bazar knih *Dejte knihám druhou šanci*, beseda *Ztracené ponožky* (informační lekce), 35. zahájení činnosti – výtvarná soutěž *Jak bude knihovna vypadat za 35 let*.

Krajská knihovna, PhDr. Z. Friedlová

- Bude publikována zpráva RF za Zlínský kraj.
- Proběhla aktualizace knihovního řádu, který bude mít platnost od 1. 5. 2016.
- Chystá se změna systému upomínání (za den a za knihu).
- Akce: v BMC proběhne vyhlášení nejlepší čtenářské třídy, Historický cyklus na téma *Cesty, Literární jaro 2016*, v rámci MFF Zlín pro děti a mládež bude letos spolupracovat se Zlatou stuhou – bude zapojena i krajská knihovna.

Diskuze, různé

- **Prosba o zjištění účasti** knihovníků na semináři ve Slušovicích.
- **VISK 3** získali na rok 2016 knihovny Brumov-Bylnice, Křekov, Oldřichovice, Machová, Napajedla, Mysločovice, Karlovice, Slušovice, Újezd, Zlín, Zádvěřice.
- **Fakturace** připomínka: metodická návštěva by měla být alespoň jednou ročně do každé knihovny; doba zpracování jednoho svazku je 20 minut.
- **Vykazování vzdělávacích a kulturních akcí**: viz *Příloha 1 Definice akcí a jejich evidence*
 - o Kulturní a vzdělávací akce se budou stále vykazovat zvlášť.
 - o Od roku 2016: **Cyklus akcí se bude započítávat každý den zvlášť a také se budou zvlášť započítávat účastníci** – včetně kurzů v rámci VISK 2...
- **E-knihy** – finance do rozpočtu započítány ve službách, nikoliv v nákupu knihovního fondu.
- **Příští porada** bude výjimečně **ve čtvrtek 5. května** a bude spojena s přednáškou M. Hejkalové a A. Bajaji [O psaní, překládání a PEN klubu](#).

Zapsala: Zuzana Svobodová, 21. března 2016

Příloha 1 **Definice akcí a jejich evidence**

Kulturní akce pro veřejnost

Definice

Knihovnou pořádané akce pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je kultivace osobnosti, poskytují zábavu a estetický zážitek. Od účastníků se zpravidla nevyžaduje aktivní spoluúčast, např. besedy, výstavy, literární pásma, pořady, hudební pořady, koncerty, kvízy, exkurze, divadlo jednoho herce, literární čtení, besedy s převažující kulturní složkou, Muzejní noc, besedy s dětmi (pohádky, říkadla...), autorská čtení, pasování prvňáčků, Knížka pro prvňáčka, Noc s Andersenem, Lovci perel, soutěže, hraní stolních her, výtvarné, tvůrčí dílny, vyhodnocení soutěží, filmové projekce, divadelní představení, křty knih, recitační pásma, vernisáž výstavy. Nezahrnují se nástěnky a drobné výstavy (např. novinek).

Evidence počtu kulturních akcí

Evidovány jsou všechny kulturní akce. Pořádá-li knihovna stejnou akci opakovaně v daném dni, pak uvede počet těchto opakování. Pořádá-li knihovna stejnou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna cykly kulturních akcí (například Literární čtvrtky), nevykazuje cyklus jako celek, ale vykazuje všechny akce daného cyklu.

Evidence počtu návštěvníků

Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické vzdělávací akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.

Vzdělávací akce pro veřejnost

Definice

Knihovnou pořádané akce pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je rozvoj vědomostí a znalostí, poskytují nové informace a poznatky. Od účastníků se vyžaduje aktivní spoluúčast. Například školení, kurzy, konference, přednášky, výstavy s informacemi (o autorovi, místě, historii...), exkurze, knihovnické, informační lekce, speciální akce (např. k výročí knihovny / kombinované prohlídky...), diskuze, workshopy, univerzity volného času, akce konané ve spolupráci se školou jako součást výuky (čtenářská, informační a digitální gramotnost), komentované hudební a filmové pořady.

Evidence počtu vzdělávacích akcí

Pořádá-li knihovna stejnou akci opakovaně v daném dni, pak uvede počet těchto opakování. Opakuje-li knihovna jednorázovou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna vzdělávací cyklus, nevykazuje ho jako celek, ale vykazuje všechny lekce daného cyklu (např. pokud má cyklus 15 lekcí, vykáže knihovna 15 akcí).

Evidence počtu návštěvníků

Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické vzdělávací akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.